

David Gruber

**RYCHLOČTENÍ
ANEB ŠETŘME
ČASEM!**

6. přepracované vydání

MANAGEMENT PRESS, PRAHA 2007

Obsah

1. Pár faktů a střípků (pro ty, co ještě nevědí a trocha připomenutí (pro ty, co dávno vědí)	13
Zabezpečte si informace – přežijete!	17
Jaký je rozdíl v pojmech „rychločtení“ a „racionální čtení“?	
Jsou ještě jiné druhy pokročilého čtení? Jak se to učí v kurzech?	19
Proč je možné relativně rychle se naučit rychločtení a racionálnímu čtení?	
Jak jsme se učili číst ve škole?	24
Rychločtení není povrchní hltání textu. A racionální čtení už vůbec ne	25
Ale když já, manažer, mám tak strašně málo času	28
Dřevorubec a moudrý dědeček	28
Komu přinese tato kniha užitek zejména	29
Není třeba číst knihu celou, není třeba okamžitě ji studovat	30
Školit se podle této knihy nebo si ji jen tak zběžně přečíst?	31
Jste v kariéře tím a právě tím, jak čtete	31
2. Kurz racionálního čtení	33
Struktura kurzu v této knize	33
Co je to čtenářský výkon	34
Rychlost čtení	34
Chápavost čtení	35
Měření chápavosti čtení	35
Měření chápavosti stylem „creation“	35
Měření chápavosti stylem „multiple choice“	37
Měření chápavosti stylem „TFN“	38
Vzájemné porovnání jednotlivých stylů měření chápavosti	38
Výpočet čtenářského výkonu z rychlosti a chápavosti	39
„Fyzikální“ rozměry rychlosti, chápavosti, výkonu	40

RYCHLOČTENÍ ANEB ŠETŘME ČASEM!

Co je hlavní myšlenka textu? Jak ji co nejlépe formulovat?	40
Jak provádět testy v kurzu	41
Postup provádění testu v kurzu – při vedení učitelem	42
Je třeba odpovídat věcně správně. Ale jak rychle?	43
Pravidla pro testy rychločtení – stručný souhrn	44
Samostatné provádění testů – pro samouky	46
Na závěr možná to nejdůležitější pro žáky kurzů i samouky	46
3. Úvodní testy	48
Test A – I Freud je na ženské myšlení krátký	49
Test A – I Freud je na ženské myšlení krátký – creation – otázky	50
Test A – I Freud je na ženské myšlení krátký – multiple choice – otázky	51
Test B – Známosti rozežirají prosperitu jako koroze	53
Test B – Známosti rozežirají prosperitu jako koroze – creation – otázky	56
Test B – Známosti rozežirají prosperitu jako koroze – multiple choice – otázky	56
Test C – Mozkový jogging – vedou rychločtení a angličtina	59
Test C – Mozkový jogging – vedou rychločtení a angličtina – TFN systém – otázky	61
Test D – Americký filmař v Česku	63
Test D – Americký filmař v Česku – TFN systém – otázky	65
Test E – Džínový evergreen	66
Test E – Džínový evergreen – creation – otázky	67
Test E – Džínový evergreen – multiple choice – otázky	68
Test F – Jak vyjednávat s příliš sebevědomými lidmi	70
Test F – Jak vyjednávat s příliš sebevědomými lidmi – creation – otázky	71
Chcete si zkusit úvodní test anglicky?	72
Test G – Delegate like a Mafia Boss	72
Test G – Delegate like a Mafia Boss – Questions – Creation	73
4. Osvojování si zbraní školeného čtenáře	74
Přehled zbraní školeného čtenáře – rychločtení	75
Přehled zbraní školeného čtenáře – rychlostudium	76
Přehled zbraní školeného čtenáře – rychlovyhledávání	77
Osvojování si zbraní školeného čtenáře	77
Problém 1: Okolí mne ruší. I já sám sebe někdy ruším	78
Problém 2: Nezájímavé se mi čte hůře než zajímavé	78
Jak tyto první dva problémy řešit?	79
Psychovzorec koncentrace a tajemná zkratka P-N-V	80

	Obsah
Jak zlomit neúspěchy, popsané v pasáži „problémy“?	81
Koncentrace	82
Jak pomocí výše uvedeného psychovzorce překonat krizi?	84
Jak cvičit koncentraci?	85
Řešení problému 1 (Okolí mne ruší. I já sám sebe někdy ruším):	
Zbraň 1 – ignorovat okolí!	86
Řešení problému 2 (Nezajímavé se mi čte hůře než zajímavé):	
Zbraň 2 – každý text je úžasně zajímavý!	87
Další užitek a příznivé vedlejší efekty profesionální koncentrace	88
Poznámka aneb Rozprava na obranu vzorce koncentračního	89
Problém: Jak se co nejlépe připravit na četbu?	91
Řešení: Zbraň 3 – stanovení cíle četby v přípravě	91
Jak se připravíte na četbu každodenní dávky e-mailů?	92
Nečtení mailu kvůli obsahu kontra nečtení mailu kvůli odesílateli	94
Další vedlejší efekty	95
Problém: Jak co nejlépe myšlenkově mobilizovat předchozí znalosti, okolnosti a souvislosti čtené tematiky	96
Řešení: Zbraň 4 – myšlenková mobilizace předchozích znalostí, okolností a souvislostí čtené tematiky	96
Další vedlejší efekty	97
Problém: Když už mám mobilizovat před četbou – tak co konkrétně?	98
Řešení: Zbraň 5 – předjímání hlavních bodů, hlavní myšlenky a důležitých detailů podle znalosti nadpisu a okolností	98
Další vedlejší efekty	99
Rychlovyhledávání – předjímáme něco jiného	99
Problém: Jak být při čtení aktivní?	100
Řešení: Zbraň 6 – myšlenková aktivita při čtení	100
Problém: Kdy a jak poznám, že už jsem přečetl dost?	100
Problém: Kdy přestat číst daný text?	101
Řešení: Zbraň 7 – soustavná konfrontace přečteného s cílem četby	
Zbraň 8 – zanechání četby po dosažení cíle	101
Jak je to při pracovním surfování po internetu?	101
Další vedlejší efekty – i s pomocí Švejkova pravidla	103
Problém: Kdy s autorem nesouhlasím, kdo má pravdu – já nebo on?	
Kdo je větší odborník?	104
Řešení: Zbraň 9 – čtenářské kritické myšlení – oddělení autora a jeho názorů v textu	
Zbraň 10 – přiměřená různost názorů – rovnoprávnost čtenáře a autora	104
Problém: Mám v duchu mlčet, mám v duchu polemizovat s autorem textu?	106

RYCHLOČTENÍ ANEB ŠETŘME ČASEM!

Řešení: Zbraň 11 – tichý vnitřní dialog s autorem	107
Problém: Mám při čtení hlavně myslet na to, co před mýma očima je, anebo na to, co bude o pár řádků, odstavců, stránek, kapitol dále?	108
Řešení: Zbraň 12 – předvídání během četby – redukce variant z bodů 4 a 5	108
Další vedlejší efekty	108
Problém: Je užitečné představovat si, že text píšu já sám? Co bych asi napsal sám na místě autora?	109
Řešení: Zbraň 13 – empatie – vcítění do autora a okolností.	
Čtení hlubších vrstev textu (= čtení „mezi řádky“)	109
Čtení reklamy a inzerce mezi řádky	110
Problém: Mám psychicky stát v posvátné úctě před znalostmi autora, nebo mám mít pocit typu „to je pro mne moucha, to dávno vím“	112
Řešení: Zbraň 14 – vysoké vnitřní sebevědomí – přiměřená čtenářská sebedůvěra	112
Problém: Čtení je přece také práce. Jaká je optimální teplota, vybavení místnosti a podobné podmínky, aby čtecí výkon byl co nejvíce podporován?	114
Řešení: Zbraň 15 – optimální pracovní psychologické podmínky čtení	114
Teplota, osvětlení, barvy místnosti	114
Režim vypětí a přestávky	115
Problém: Jak daleko mám mít oči od textu? Ve škole říkali něco o třiceti centimetrech... Platí to i pro vzdálenost očí od displeje počítače?	116
Řešení: Zbraň 16 – správná vzdálenost očí od textu, správné velikosti a barvy písma	117
Problém: Jak mám knihu držet? Jak si mám naklopit displej? A jak mám vlastně u čtení správně sedět?	118
Řešení: Zbraň 17 – správný sklon čteného textu	
Zbraň 18 – správná poloha těla (správné sezení)	119
Správný sklon čteného textu	119
Správná poloha těla (správné sezení)	119
Problém: Mám si při rychločtení ukazovat prstem nebo něčím podobným? Nebo mám číst bez ukazování si?	120
Řešení: Zbraň 19 – čtení bez tělesných pohybů	120
Oko tedy text bere – ale klíčové je, aby obsah brala hlava, mozek	121
Rychlovyhledávání – lehký systém poznámek	122
Rychlostudium: Metoda NEANA aneb Jak NEstudovat, Avšak Nastudovat	122
Problém: Smím číst nahlas? Mohu si při rychločtení polohlasně broukat?	123
Řešení: Zbraň 20 – čtení bez artikulací	

Zbraň 21 – nenásilné postupné omezování subvokalizace zvvyšováním sečtělosti	124
Rychlostudium: Metoda dvojchytrého čtení jako aplikace synergického jevu	126
Rychlostudium: Metoda SSS – skupinová studijní seance	127
Problém: Vracení se v textu neboli regrese	127
Řešení: Zbraň 22 – minimalizace otevřených regresí	128
Otevřené regrese u rychločtení	128
Regrese u rychlovyhledávání	130
Regrese u rychlostudia	130
Problém: Oko se nejspíše naučí brát text rychleji, ale hlava pořád nebere rychleji. Kde je hlavní zbraň na zrychlení hlavy?	130
Řešení: Zbraň 23 – minimalizace práce zjišťovací paměti, maximalizace podílu zpětně poznávací paměti	130
Nevyužitá cenná paměť	131
Proč to už dávno takhle všichni neděláme?	132
Paměťová asociační listina	136
Problém: Budu číst rychle, avšak cílem nebudou hlavní body, hlavní myšlenka atp., ale zjištění jednoho jediného čísílka nebo písmenka. Například odhalení překlepu. Nemohu při tom spěchu tak miniaturní část textu snadno přehlédnout?	140
Řešení: Zbraň 24 – pravidlo skoropřeskočení a podvědomého hlídače. Střídání vědomého a podvědomého řídicího režimu čtení. Pravidlo „když po četbě nevím, co v textu bylo, tak vlastně vím“	140
Střídání vědomého a podvědomého řídicího režimu čtení. Skoropřeskočení	144
Vaše první skoropřeskočení	145
O Červené Karkulce	145
O Červené Karkulce – se čtyřmi změnami	147
Zanedbaná neverbální komunikace	149
Zanedbaná neverbální komunikace – se změnami	149
Rychlovyhledávání: Pravidlo skoropřeskočení, podvědomý hlídač	150
Problém: Jak co nejlépe vystihnout hlavní body, hlavní myšlenku, důležité detaily textu?	150
Řešení: Zbraň 25 – kauzální kořeny rovnice nadpisu aneb hlavní body Zbraň 26 – kauzální stavba z kamenů bodů aneb hlavní myšlenka Zbraň 27 – K-otázky (W-questions) aneb důležité detaily	150
Hlavní body	151
Hlavní myšlenka	151
Důležité detaily	155

RYCHLOČTENÍ ANEB ŠETŘME ČASEM!

Hlavní příležitosti a hrozby	155
Problém: Jak zlepšit práci očí při čtení? Jak je vycvičit, aby braly text rychleji, a přitom bez pocitu chvatu, ve větší pohodě, šetrněji? Jde to?	156
Řešení: Zbraň 28 – široké zrakové rozpětí	
Zbraň 29 – méně fixací oka na řádek, omezení skrytých regresí	
Zbraň 30 – nasazování oka za začátek řádku, odsazování před koncem	156
Široké zrakové rozpětí	157
Omezení skrytých regresí, lepší práce oka na začátku a na konci řádku	161
Problém: Když v textu při rychločtení něco důležitého nepostřehnu, musím se vždy vrátit? Nejde to řešit nějak jinak?	161
Řešení: Zbraň 31 – využití redundance v textech k minimalizaci počtu otevřených regresí	162
Problém: Když se snažím číst rychle bez újmy na chápavosti, chytá mne tréma. Jak ji zvládnout?	164
Řešení: Zbraň 32 – využití pravidla opozice podvědomí – zvládnání trémy při vyšších tempch	164
Vedlejší příznivé efekty	166
Problém: Jet autem devadesátkou se mi zdá přílišně rychlé, když se na tu devadesátku dostanu z padesátky. A tatáž devadesátka mi připadá jako pomalé šourání, když na ni klesnu ze stotřicítky. Dá se toho nějak využít i při rychločtení?	166
Řešení: Zbraň 33 – pravidlo psychické teorie relativity a jednostránkové sprinty	167
5. Praktické způsoby čtení	169
Orientační čtení – skipping	169
Kurzorické čtení – scanning	170
Selektivní čtení – skimming	171
Rychlostudium – studying	172
Rekreační čtení – enjoying	173
6. Závěr kurzu rychlého čtení	174
A po kurzu?	174
Čím se Gruberova česká škola a české metody liší od zahraničních?	175
7. Návody ke cvičením	177
RZR – rozšiřování zrakového rozpětí	177
Odstraňování potíží při obtížnějších cvičeních RZR	178
PC – pozorovací cvičení	178

	Obsah
PYR a DVOJPYR – pyramida a dvojpyramida	178
FIX – fixační cvičení	179
8. Vlastní cvičení	180
Vzorový test aneb Ukázka, jak čte test školený rychločtenář	225
Test – Delegovat nebo ne?	226
Test – Delegovat nebo ne? – creation – otázky	232
Test – Delegovat nebo ne? – klíč creation	232
9. Závěrečné testy	234
Jsou obtížnější ty úvodní nebo ty závěrečné testy? Co rozhoduje o obtížnosti textu?	234
Test H – AKUMA radí v zimě	237
Test H – AKUMA radí v zimě – creation – otázky	238
Test I – Na vrcholcích nejvyšších hor nejvíce fouká – stateční horolezci zaslouží při zdolání největší obdiv aneb Úcta k novátorům se vyplatí všem	239
Test I – Na vrcholcích nejvyšších hor nejvíce fouká – creation – otázky	241
Test I – Na vrcholcích nejvyšších hor nejvíce fouká – multiple choice – otázky	242
Test J – Muž nakupuje, žena nakupuje – to je rozdíl!	245
Test J – Muž nakupuje, žena nakupuje – to je rozdíl! – creation – otázky	246
Test J – Muž nakupuje, žena nakupuje – to je rozdíl! – multiple choice – otázky	247
Test K – Lék proti nespavosti aneb Vyžeňte pracovní problémy ze své ložnice	249
Test K – Lék proti nespavosti – creation – otázky	250
Test L – Špatně zacílené zákony šikanují stále více	251
Test L – Špatně zacílené zákony šikanují stále více – TFN systém – otázky	255
Test M – Kvalita lektora – čerstvý certifikát nebo dávná školní vysvědčení?	257
Test M – Kvalita lektora – čerstvý certifikát nebo dávná školní vysvědčení? – TFN systém – otázky	260
Test N – Proč se většina vzdělaných Čechů nad 35 let nikdy nenaučí anglicky	261
Test N – Proč se většina vzdělaných Čechů nad 35 let nikdy nenaučí anglicky – creation – otázky	263
Test N – Proč se většina vzdělaných Čechů nad 35 let nikdy nenaučí anglicky – multiple choice – otázky	263
Test O – Invence se vyplatí aneb Špičkový učitel-novátor není o nic méně než špičkový politik či sportovec	266
Test O – Invence se vyplatí – creation – otázky	270

RYCHLOČTENÍ ANEB ŠETŘME ČASEM!

Test O – Invence se vyplatí – multiple choice – otázky	270
Test P – A Few Easy Tricks to Improve up Your Reading	274
Test P – A Few Easy Tricks to Improve up Your Reading – Questions – Creation System	275
10. Další testy pro zájemce	276
Test Q – Zásady správné diskuse	276
Test Q – Zásady správné diskuse – creation – otázky	278
Test R – Finové a tituly	279
Test R – Finové a tituly – creation – otázky	280
Test S – Lék proti starostem	281
Test S – Lék proti starostem – creation – otázky	283
Test T – Kdy vzniklo písmo?	284
Test T – Kdy vzniklo písmo? – creation – otázky	286
Test U – Dřevěné kosti	287
Test U – Dřevěné kosti – creation – otázky	288
Test V – Řečnický takt aneb Jak správně kritizovat	290
Test V – Řečnický takt – creation – otázky	291
Test X – Řečnické triky	292
Test X – Řečnické triky – creation – otázky	294
Test Y – Jak se chovat k lidem	295
Test Y – Jak se chovat k lidem – creation – otázky	297
Test Z – Jak vést poradu	298
Test Z – Jak vést poradu – creation – otázky	300
11. Odpovědi a bodování testů	301
Převodní tabulka časů (ze sekund na zlomky minuty)	316
Klíč ke cvičením PC – počet rozdílů	317
Tabulka čtenářských výkonů	318
12. Literatura	319
Odborné stanovisko renomovaného právníka	324
Přehled publikací D. Grubera dostupných v době vydání této knihy	326
Kontakt na autora	326